

رابرت آ. ماندل برنده نوبل اقتصاد در سال ۱۹۹۹

دریافت جایزه به پاس: تجزیه تحلیل سیاست پولی و مالی
و رژیم های مختلف تبادل ارزی و تجزیه و تحلیل واحد پول بهینه

ابوالفضل شهرآبادی (مدیر روابط عمومی و امور بین الملل شرکت بورس اوراق بهادار)
ندا بشیری (دانشجوی دکترای اقتصاد بین الملل، سرپرست بورس قزوین)

مقدمه:

سازمان ملل متحد، صندوق بین المللی پول - بانک جهانی - کمیسیون اروپا و دولت های چندی در آمریکای لاتین و اروپا به عنوان مشاور اقتصادی و امور مالی همکاری داشته است. خزانه داری آمریکا، بانک مرکزی آمریکا و نیز دولت کانادا هم از تجربیات او بهره مند بوده اند.

رابرت ماندل متولد ۱۹۳۲ میلادی است. وی از سال ۱۹۶۴ میلادی استاد دانشگاه کلمبیا در رشته اقتصاد بوده است. دکتر ماندل پس از طی درجات علمی در دانشکده اقتصاد لندن وارد موسسه فناوری ماساچوست شد و در سال ۱۹۵۶ به دریافت مدرک دکترای اقتصاد نائل آمد.

شرح نظریات:

پروفسور ماندل را یکی از اولین پیشنهاددهندگان پول واحد اروپایی - یورو - می دانند. پروفسور ماندل را هم چنین پدر نظریه «واحد پول بهینه» نامیده اند. او از پیشکسوتان مطالعه و تحقیق نظریه ترکیب سیاست پولی و مالی، نظریه تورم، رشد و سود و نگرش پولی توازن حقوق و پرداخت ها و بنیان گذار نظریه «اقتصاد از دید عرضه» است. پروفسور ماندل هم چنین تاریخ نظام پولی بین المللی را گردآوری و منتشر کرده است.

آقای ماندل در مقاله ای که در سال ۱۹۶۱ به انتشار رساند، از یک مبحث جدید سخن گفت، بحثی راجع به «منطقه بهینه ارزی». این مقاله به هر چند کشور واقع در یک منطقه خاص توصیه می کرد تا همگی یک راهبرد مشترک ارزی را اتخاذ کنند و در نهایت نتیجه آن را در ایجاد تعادل مشاهده کنند. او چنین مطرح کرد که مثلاً اگر نیروی کار موجود در یک منطقه جغرافیایی، در محل زندگی خود موفق به دریافت دستمزد مناسب و گذران زندگی نشوند، باید این امکان را داشته باشند که به نقاط دیگری در همان منطقه مهاجرت کنند، که این امر مناطق پر اشتغال و کم اشتغال را به تعادل خواهد

سوابق علمی و تحصیلی:

وی در سال ۱۹۵۷ گرایش اقتصاد سیاسی را در مقطع فوق دکترای تخصصی در دانشگاه شیکاگو شروع کرد. حین تحصیل در شیکاگو او در دانشگاه استانفورد و نیز مرکز مطالعات بین المللی پیشرفته جان هاپکینز به تدریس پرداخت.

از سال ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۶ با صندوق بین المللی پول همکاری می کرد و در همان سال ها به عنوان استاد دانشگاه شیکاگو برگزیده شد. اما علاوه بر تدریس در شیکاگو، سردبیری نشریه اقتصاد سیاسی این دانشگاه را هم عهده دار شد. از سال ۱۹۶۵ به بعد نیز از دکتر ماندل دعوت شد همه ساله تابستان ها در موسسه مطالعات بین المللی ژنو سوئیس، اقتصاد بین الملل را تدریس کند. پروفسور ماندل آثار و مقالات بی شماری در زمینه نظریه اقتصادی اقتصاد بین الملل به رشته تحریر در آورده است.

سوابق اجرایی:

ماندل با آژانس ها و سازمان های بین المللی متعددی از جمله

و بی‌ثبات، به این معنی خواهد بود که پول شناور می‌تواند عامل بی‌ثباتی اقتصادی شود.

صعود ارزش پول ملی در برابر پول خارجی خبر خوبی است اما وقتی ریسک نزول ارزش پول به سمت صفر میل کند، دولت، مؤسسات تجاری و مردم با سهولت بیش‌تری وام می‌گیرند و بهره‌ کمتری هم می‌پردازند.

به دلیل تمام این تلاش‌ها در زمینه تحقیق راجع به رژیم ارزی کشورها در سال ۱۹۹۹ بنیاد نوبل، آقای ماندل را مفتخر به دریافت جایزه اقتصادی خود کرد.

تالیفات:

- سیستم پولی بین‌المللی
- The International Monetary System
- انسان، اقتصاد و اقتصاد بین‌الملل
- Man and Economics and International Economics
- نظریه پولی: بهره، تورم و رشد در جهان اقتصاد
- Monetary Theory: Interest, Inflation and Growth in the World Economy
- عدم تعادل جهانی
- Global Disequilibrium
- بدهی، کسری و عملکرد اقتصادی
- Debts, Deficits and Economic Performance
- ساختار جدید اروپا
- Building the New Europe
- تورم و رشد اقتصاد چین
- Inflation and Growth in China

رساند. البته مندل در ابتدای کار خود این بحث را به عنوان یک مساله ابتدایی مطرح کرد که بیش‌تر حالت یک نوع پیش شرط را داشت. سپس در طی زمان، متغیرهای دیگری نیز به آن اضافه شد. اندیشه‌ دیگر ماندل "سه‌گانگی ناممکن" بود، که دنیای ارز و اقتصاد را تحت تاثیر قرار داد. بر اساس این نظریه هیچ کشوری نمی‌تواند هم‌زمان نرخ مبادله ارزی یکسانی داشته باشد و درهای خود را به روی ورود و خروج سرمایه بازنگه دارد و در عین حال یک خط‌مشی مالی مستقل را دنبال کند. کشورها می‌توانند دو تا از این سه را پیاده کنند، اما نخواهند توانست هم‌زمان هر سه را اجرایی کنند.

با توجه به ورود و خروج آزاد سرمایه، خط‌مشی مالی می‌تواند یا به سمت تثبیت نرخ تبدیل ارز متمایل شود یا به سمت کنترل تورم. پس به طور منطقی نمی‌تواند هم‌زمان در هر دو جهت، حرکت کند. کشوری که هدفش تورم داخلی و گشودن دروازه‌ها به روی سرمایه‌گذاری خارجی است، باید نرخ ارزی ثابتی هم داشته باشد.

آن هنگام، در اوایل دهه ۱۹۶۰ که آقای ماندل این تئوری را مطرح کرد، کشورهای ثروتمند جهان به نرخ‌های تبدیل ارزی ثابت و تثبیت شده در پیمان "برنت وود" متعهد بودند. مطابق این پیمان هر کشوری می‌توانست خط‌مشی نرخ بهره خود را تثبیت کند و نرخ تبدیل ارز خود را نسبت به دلار آمریکا، تقریباً ثابت و یکسان نگه دارد. اما مورد کانادا فرق می‌کرد. مرز طولانی این کشور با آمریکا، مبادلات تجاری

گسترده با این کشور و صنایع قدرتمند آن، سبب می‌شد تا کنترل ورود و خروج سرمایه عملاً غیر ممکن شود. اگر کانادا می‌خواست که خط‌مشی مالی مستقلی داشته باشد، باید پول خود را شناور می‌کرد.

ماندل در نوشته‌های بعدی خود، از تصمیم‌کنندگان ابراز تأسف کرد و در عوض اتحاد مالی اروپا را ستود. آقای ماندل این بحث را مطرح می‌کرد که پول در تئوری، ارزش خود را طوری بالا و پایین می‌کند که اقتصاد را به حال تعادل درآورد، اما در عمل، نرخ مبادلات ارزی از سطوح آرمانی خود فاصله زیادی خواهد گرفت. ورود و خروج گسترده

گزارش عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه سال ۱۳۸۸

ایمان مقدسیان

کارشناس اداره امور نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار

دارند و به ترتیب ۱۶۴، ۱۳۶ و ۹۰ درصد بازدهی کسب کرده‌اند. اما با در نظر گرفتن بازدهی متوسط روزانه که مدت فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری در آن لحاظ می‌شود سه صندوق سرمایه‌گذاری بورسیران کارگزاری بانک ملی و سهم آشنا برترین صندوق‌ها از لحاظ بازدهی هستند.

فعالیت معاملاتی و سرمایه‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه

مجموع ارزش خرید و فروش سهام صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه به بیش از ۳۵۵ میلیارد ریال رسید که ۲۱۳ میلیارد ریال آن به خرید و ۱۴۲ میلیارد ریال آن به فروش سهام اختصاص داشت. سهم صندوق‌های سرمایه‌گذاری با اندازه بزرگ از این مقدار ۳۴ درصد بود و ۶۶ درصد از کل ارزش معاملات به صندوق‌های سرمایه‌گذار با اندازه کوچک اختصاص داشت.

میزان صدور و ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام طی مهر ماه بیش از ۱۴۰ میلیارد ریال بود و در این بین بیش از ۹۹ میلیارد ریال به صدور و حدود ۴۱ میلیارد ریال به ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری اختصاص داشت که این امر از استقبال روز افزون سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها حکایت می‌کند. صندوق سرمایه‌گذاری کارآفرین نیز در این ماه با ۷۶ میلیارد ریال صدور و ۴۲ میلیارد ریال ابطال در حدود ۱۱۸ میلیارد ریال صدور و ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری داشت.

سرمایه‌گذاران و درصد تملک در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

تعداد سرمایه‌گذاران حقیقی در مهر ماه به بیش از ۳۲۵۰ نفر رسید. در پایان این ماه در مقایسه با آغاز آن ۱۸۷ سرمایه‌گذار حقیقی جدید به صندوق‌ها پیوستند و درصد تملک سرمایه‌گذاران حقیقی نیز طی این ماه از ۵۹ درصد به ۶۰ درصد افزایش پیدا کرد. بیشترین تعداد سرمایه‌گذاران حقیقی در صندوق‌های سرمایه‌گذاری کارآفرین، یکم ایرانیان و پیشتاز حضور دارند.

مرور کلی عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه
صندوق‌های سرمایه‌گذاری توانستند در پایان مهر ماه عملکرد مثبت و امیدوارکننده‌ای را به نمایش بگذارند به طوری که در پایان مهر ماه سال ۱۳۸۸ بازدهی تمامی صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام مثبت شد و بدین ترتیب سرمایه‌گذاران در صندوق‌های سرمایه‌گذاری طی این ماه روزهای مثبت و خوشحال کننده‌ای را پشت سر گذاشتند. طی این ماه یک صندوق سرمایه‌گذاری با اندازه کوچک به خانواده صندوق‌های سرمایه‌گذاری پیوست و تعداد سرمایه‌گذاران حقیقی در صندوق‌های سرمایه‌گذاری به بیش از ۳۲۰۰ نفر رسید.

ارزش خالص دارایی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه

در حالی که ارزش صندوق سرمایه‌گذاری کارآفرین که یگانه صندوق سرمایه‌گذاری اوراق بهادار ثابت در ایران است طی ماه گذشته به بیش از ۸۴۰ میلیارد ریال رسید ارزش کل صندوق‌های سرمایه‌گذاری با رشدی چهار درصدی مواجه شد و رقمی در حدود ۱۷۴۰ میلیارد ریال را تجربه کرد. طی این ماه ارزش خالص دارایی‌های صندوق سرمایه‌گذاری یکم ایرانیان که عنوان بزرگترین صندوق سرمایه‌گذاری در سهام را یدک می‌کشد به رقمی در حدود ۵۸۶ میلیارد ریال رسید. همچنین صندوق‌های سرمایه‌گذاری با اندازه کوچک نیز با بازدهی مثبت و رشد تقاضا برای صدور واحدهای سرمایه‌گذاری جدید مواجه شدند و با اضافه شدن صندوق سرمایه‌گذاری رضوی ارزش خالص دارایی‌های این صندوق‌ها رشدی ۲۲ درصدی داشت.

بازدهی صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مهر ماه

در مهر ماه بیشترین بازدهی‌ها را صندوق‌های سرمایه‌گذاری آگاه، سهم آشنا و پاسارگاد به دست آوردند. طی این ماه این سه صندوق سرمایه‌گذاری به ترتیب ۱۶، ۱۲ و ۱۲ درصد بازدهی کسب کردند. از لحاظ بازدهی از ابتدای تأسیس سه صندوق سرمایه‌گذاری کارگزاری بانک ملی، سهم آشنا و آگاه بیشترین بازدهی از ابتدای تأسیس را

وضعیت صندوقهای سرمایه گذاری در پایان مهر سال ۱۳۸۸

ردیف	نام صندوق	ارزش صندوق (میلیون ریال)	تاریخ آغاز فعالیت	عمر صندوق به روز	تعداد واحدهای سرمایه گذاری صندوق	ارزش خالص هر واحد سرمایه گذاری (ریال)	بازدهی از		متوسط بازدهی روزانه (%)	ارزش داد و ستد در مهر ماه سال ۱۳۸۸ (میلیون ریال)			فعالیت سرمایه ای در مهر ماه سال ۱۳۸۸ (میلیون ریال)		سرمایه گذاران			
							روز نخست	ماه گذشته (%)		خرید	فروش	خرید و فروش	صدور	ابطال	صدور و ابطال	حقیقی		حقوقی
																تعداد	از کل	
۱	صندوق سرمایه گذاری کارآفرین (در اوراق بهادار با درآمد ثابت)	۸۴۰.۴۱۰	۲۲/۰۴/۱۳۸۶	۷۸۷	۸۰۶.۳۹۶	۱۰.۴۲.۱۸۰	۳۹	۱.۴۱	-۰.۰۵	۱۱۸.۵۲۶	۴۲.۳۷۸	۷۶.۱۴۸	۲۰.۲۵۲	۲۰.۵۱۲	۴۱.۵۱۳	۳۱	٪۱۳	
۲	صندوق سرمایه گذاری یکم ایرانیان	۵۸۵.۹۱۲	۱۴/۱۱/۱۳۸۷	۲۶۲	۴۹۶.۵۷۹	۱.۱۷۹.۸۹۷	۱۸	۲.۶۹	-۰.۰۷	۱۱۴.۳۳۷	۴۶.۳۱۳	۶۸.۵۲۴	۲۰.۵۱۲	۲۰.۵۱۲	۶۸.۵۲۴	۴۱	٪۶۴	
۳	صندوق سرمایه گذاری امین گلوبال	۱۱۰.۹۸۳	۰۲/۰۴/۱۳۸۸	۱۲۱	۱۰۱.۷۰۹	۱۰.۹۱.۱۷۹	۹	۱.۴۹	-۰.۰۸	۸.۵۷۶	۳.۸۷۲	۴.۷۰۴	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۴	٪۹۵		
۴	صندوق سرمایه گذاری پیشتر	۲۳.۴۴۵	۲۴/۰۲/۱۳۸۷	۵۲۷	۱۲.۴۲۴	۱.۸۸۷.۰۹۰	۸۹	۸.۸۷	-۰.۱۷	۲۴.۵۲۲	۱۱.۵۰۴	۱۳.۰۲۸	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۱۱		
۵	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بورس بیمه	۲۳۰.۲۵	۲۶/۰۲/۱۳۸۸	۱۵۹	۱۷.۲۱۶	۱.۳۳۷.۹۹۵	۳۴	۷.۳۱	-۰.۲۱	۲۵.۱۹۲	۱۲.۶۳۵	۲۲.۵۵۷	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۹۲		
۶	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بانک ملی	۲۱.۶۵۹	۲۱/۰۲/۱۳۸۷	۵۳۰	۸.۱۹۴	۲.۶۴۳.۲۸۱	۱۶۴	۸.۶۵	-۰.۳۱	۲۷.۲۸۶	۹.۹۳۵	۱۷.۳۵۱	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۷	٪۶۴		
۷	صندوق سرمایه گذاری بورسیران	۲۰.۴۳۶	۲۷/۰۴/۱۳۸۸	۹۶	۱۴.۲۳۲	۱.۴۳۵.۹۰۰	۴۴	۶.۱۱	-۰.۴۵	۱۳.۶۵۴	۳.۱۶۰	۱۰.۴۹۴	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۴	٪۶		
۸	صندوق سرمایه گذاری سهم آشنا	۱۶.۹۳۵	۰۲/۰۲/۱۳۸۷	۵۴۸	۷.۱۶۹	۲.۳۶۲.۳۰۶	۱۳۶	۱۳.۳۹	-۰.۲۵	۱۶.۳۶۴	۶.۱۲۴	۱۰.۲۴۰	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۳	٪۵۷		
۹	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بانک اقتصاد نوین	۱۱.۹۰۲	۰۲/۱۰/۱۳۸۷	۳۰۴	۸.۴۶۵	۱.۴۰۶۰۷۴	۴۱	۷.۰۸	-۰.۱۳	۱۳.۴۵۸	۶.۰۰۲	۷.۴۵۷	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۱۶	٪۴۷		
۱۰	صندوق سرمایه گذاری پویا	۱۱.۱۳۳	۰۵/۰۱/۱۳۸۷	۵۷۷	۶.۲۱۷	۱.۷۸۹.۱۷۴	۷۹	۱۱.۷۱	-۰.۱۴	۱۱.۷۸۹	۶.۰۳۲	۵.۷۵۷	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۳	٪۱۶		
۱۱	صندوق سرمایه گذاری حافظ	۱۰.۳۸۴	۰۵/۰۱/۱۳۸۷	۵۷۷	۸.۱۹۹	۱.۲۶۶.۵۰۵	۲۷	۴.۸۷	-۰.۰۵	۷.۶۱۱	۳.۰۸۸	۴.۵۲۳	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۵	٪۷۹		
۱۲	صندوق سرمایه گذاری خیرگان	۹.۴۱۷	۷/۲/۱۳۸۷	۵۴۴	۶.۳۴۵	۱.۴۸۴.۱۳۳	۴۸	۳.۱۹	-۰.۰۹	۲.۶۷۷	۲.۶۷۷	۵.۶۵۷	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۴۸		
۱۳	صندوق سرمایه گذاری پاسارگاد	۸.۷۱۲	۱۱/۶/۱۳۸۷	۴۱۶	۶.۳۷۷	۱.۳۶۶.۱۴۴	۳۷	۱۲.۰۲	-۰.۰۹	۸.۷۳۹	۴.۵۱۶	۴.۲۳۳	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۹	٪۹۰		
۱۴	صندوق سرمایه گذاری صنعت و معدن	۷.۹۳۱	۰۹/۰۴/۱۳۸۸	۱۱۴	۶.۳۳۹	۱.۲۷۱.۱۲۰	۲۷	۸.۶۹	-۰.۲۴	۱۷.۵۵۳	۷.۵۴۰	۱۰.۰۱۳	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۹۴		
۱۵	صندوق سرمایه گذاری آگاه	۶.۸۸۳	۱۶/۵/۱۳۸۷	۴۴۲	۳.۹۱۴	۱.۹۰۴.۴۵۰	۹۰	۱۵.۵۹	-۰.۲۰	۱۰.۲۴۶	۳.۵۱۱	۶.۹۲۵	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۴	٪۶۹		
۱۶	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری رضوی	۶.۱۶۶	۰۵/۰۷/۱۳۸۸	۲۵	۵.۹۸۸	۱.۰۲۹.۷۳۶	۳	-	-۰.۱۲	۹.۳۷۱	۱.۸۴۵	۷.۵۲۶	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲۰	٪۵۳		
۱۷	صندوق سرمایه گذاری پیشگام	۵.۹۳۶	۲۸/۰۴/۱۳۸۸	۹۵	۴.۹۹۴	۱.۱۸۸.۵۷۹	۱۹	۵.۸۶	-۰.۲۰	۷.۳۳۱	۳.۷۷۱	۳.۵۵۹	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۳	٪۹۱		
۱۸	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بانک صادرات	۵.۲۱۷	۱۱/۱/۱۳۸۷	۵۷۱	۵.۰۲۵	۱.۰۳۸.۳۳۲	۴	۹.۲۷	-۰.۰۱	۲.۷۹۷	۱.۴۲۷	۱.۳۷۰	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۳	٪۹۰		
۱۹	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بانک تجارت	۵.۰۶۸	۲۱/۵/۱۳۸۷	۴۳۷	۵۰.۱۳	۱۰۱۱۰.۱۶	۱	۷.۲۵	-۰.۰۰	۰	۰	۰	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۹۵		
۲۰	صندوق سرمایه گذاری گلچین	۴.۹۹۱	۱۸/۳/۱۳۸۷	۵۰۲	۴.۴۹۶	۱.۱۱۰.۱۴۹	۱۱	۷.۵۰	-۰.۰۲	۱۰.۹۰۸	۵.۵۵۷	۵.۳۵۱	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۱	٪۲۲		
۲۱	صندوق سرمایه گذاری شاداب	۴.۴۸۶	۳/۶/۱۳۸۷	۴۲۴	۳.۸۶۳	۱.۱۶۱.۲۰۴	۱۶	۹.۰۲	-۰.۰۴	۴.۷۰۳	۲.۰۸۷	۲.۶۱۶	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۱	٪۲۶		
۲۲	صندوق سرمایه گذاری کارگزاری بانک سپه	۳.۶۱۸	۵/۵/۱۳۸۷	۴۵۳	۲.۸۱۲	۱.۲۸۶.۶۰۸	۲۹	۹.۶۲	-۰.۰۶	۱.۲۶۹	۲.۶۰	۱.۰۰۸	۲۰.۲۵۲	۲۰.۲۵۲	۲	٪۷۱		
	کل	۱.۷۴۴.۶۴۸	-	۳۸۷	۱.۵۴۱.۵۶۶	-	-	-	-	۳۵۵.۲۸۸	۹۹.۴۴۴	۱۴۱.۹۶۰	۲۱۳.۳۱۸	۲۱۳.۳۱۸	۱۶۷	٪۴۰		